

Մ Ե Ն Տ Ո Ր

ՄԷՃԹՈՒԱՅԸ ՄԷՊԱՀԻՍԻ ՄԻԻՑԻՏԷ

Պրիմերի սենե 1886 Օգոստոս 4 Նումերո 15

ՖԻԻՆՈՒՆ

ԷՎՕԼՒԻՍԻՐՈՆ ՎԷ ԽՐԻՍՏԻԱՆՆԸԳ

[Իմի հիմեքի, Ֆինունա վե էսէպիեաքա միւքէալիք
'ալի պահսլարն սէրնի Մէնմուամբըն մագսէսինէն խարին
պուլունցուղու կիպի, հիւրմէքու գարի ունումուզուն էֆսէ-
րիսինէ խօս կելմէյէնէյի սախի էլլէպի' իհթիմալսէն ա'ss օ-
լունցուղունցան' պու գապիլսէն մէսայիլի ալիյէյէ ա'յիս վե
լիսանը եախօս մէալը նիհէքլէ ումումուն իսթիճասէսինէ գէյ-
րի միւսայիս կէօրսիւյիմիւզ պա'ազը պէնսլէրին նէօրինսէն
ժիմսիյէ գասար սարժը նազար էսիւմիօ իսէ սէ, ապօնէլէրի-
միգսէն խալլինէ գէվաք քարաճընցան սախի արա սըրա պու
միսիլլու պահսլար օգումագ խուսուսունցա իգհար էսիլէն ար-
գուեա պինաէն, 'աւրը հազրը Ֆէյլէսօճիարընը պէլֆի էն գի-
եասէ իօլալ էսէն մուհիմ պիւ մէսէլէ հազգընցա օսալարը-
մըգսան պիրինին գալէմէ ալմըօ օլսուղու աթիսէֆի պէնսի սէրն
իլէ պէրապէր' տիգգաքը քամմէ իլէ գրա'աք պուլրուլսուղու
սուրէքսէ հէր ֆէսի միւսքէճիս գըլանաղընը մէ'մուլ էսէրիգ]:

Էլեէօվմ ալիմէրտէն պէօյիւք պիր Թագըմըն՝ Էվօ-
շիւսիօն (*) եանի նէշվ ու նիւմա վէ ինպիւսթ ուսու-
լու հէմէֆքերարլարընա այիտ օլտուղու մա'լիւմ տիւր:

Պունլարըն Թալիմաթը շու տըր քի ճիհան՝ միւն-
տէրիճ պուլունտուղու քեաֆֆէի ագասմը իլէ պէրա-
պէր՝ ատի վէ պասիթ հալտէն պիթթէտրիճ նէշվ ու
նիւմա վէ Թէրագգի իւզրէ Թէրքիպաթ վէ Թէրթիպա-
թը ճէտիտէ ախզ էյլէմիշ վէ պէօյլէճէ վիճուտէ կէլ-
միշ տիր:

Էլպէթտէ, գըրասը ինպիսաթ եանի էվօլիւսիօն
հագգընտա ոալթ պու դատար Թա'րիֆ քեաֆի տէյիլ
տիր, ֆագաթ պուրատա մուսթասարէն իֆատէսինէ
ճէսարէթ էթտիյիմիզ մէսէլէ՝ ասըր հագըր ֆէյլօսօֆ-
լուղունուճ պու Թա'լիմաթընըն՝ խրիսթիեան տինի իլէ
օլան ալագասընը պէեանընտան իպարէթ տիր:

Պա'զը քիմսէլէր պու գըրասը դասուլ էթմէքլէ պէ-
րապէր՝ էվօլիւսիօն խրիսթիեանլըղա մուսալիֆ տէյիլ
տիր կիպի իտտա'ատա պուլունուրլար, հալ պու քի,
էվօլիւսիօն լուղէթինին միւսթա'մէլ պուլունտուղու շու
դատար վասի՝ վէ միւսթէլիֆ մանալարա ալտանմայըպ,
օնուճ էն 'աղիմ մուալլիմէրի օլան Տարուին վէ Հրֆսշէյ
կիպի անլաեաճագ օլուր իսէք՝ օնու խրիսթիեան տի-
նիյլէ ասլա իմթիզաճա կէթիլէմէյիզ:

Էվվէլա պէեան էտէլիմ քի էվօլիւսիօնիսթլէր, եանի

(*) Էվօշիւսիօն՝ ատի Թա'պիրլէ տէմէք օլուր քի, պիւ-
թիւն մախլուգաթ՝ էնկին վէ սաֆի հալլէրտէն եավաշ եա-
վաշ եիւքսէլիպ վէ Թէրքիպլէրէ կիրիպ պու կիւնքի հիյէթ-
լէրինի ալմըշ տըրլար: Պու սուրէթլէ ինսան տախի՝ էտնա
հայվանլարտան տէրէճէ տէրէճէ եիւքսէլիպ շու հալինէ եէ-
թիշմիշ տիր:

ուսուլը ինպիսաթ թարափտարլարը միւսթէլիֆ շէօ՝ պէլէրէ միւնգասէմ տիրլէր: Պունլարըն էն մէշուրլարընտան պիրինճիսի զաթէն խալիգի մութլազը ինքեար վէ մէվճուտաթըն Ալիմ պիր խտարէ իլէ խալլընը ըէտտ էտէր: Իքինճի պիր թագըմը՝ պիր խալիգին վիճուտունա խտիգատ էտէր իսէ տէ, պէտայէթտէն պէրու օ խալիգին խտարէսինտէն վէ քոնթրօլունտան ազատ օլլարազ պիր նէշվ ու նիւմա մէվճուտ տըր տէեու իման էտէր: Պու իքինճի սընֆըն էֆքեարընտարի թէնա գուսուվէ խրիսթիեանլըզ բուհունա գարշը միւպայէնէթի կէօրմէք էլպէթ միւշքիլ տէյիլ տիր:

Պիր սանկյէ իչիւն ֆարզ էտէլիմքի պիր իլահի գուտըէթ մատտի ալէմին սալթ գաւաիտի էսասիյէսինի վէ մէպատիի մուհիմէսինի վազ էյլէմիշ օլսուն, ֆագաթ պու գատար ասրլարտան պէրու մէքքիւր իլահի գուտըէթ նէ՛ ետփընօր տիվալ էթմէք թապիի տէյլլ մի տիր, զիրա պու ալիմ ուլուհիյէթ գուտըէթի տէտիյիմիզ՝ հալիյլէ հէր նէվ ֆիիլտէն խալի օլմայուպ, պաիսի հարէքէթ վէ մուճիպի թէէսսիր պիր գուվլէթ իսէ՝ պու գատար ուզուն միւտտէթ քէնտի մախլուգաթը հագգընտա պիգայտ օթուրամազ:

Խրիսթիեանլըզըն թալիմաթը իշթէ պու տուր, վէ խրիսթիեանլըզ՝ մուգատտէրի իլահինին հէր պար 'ամիլ օլան 'աղիմ գուվլէթլէրինին մէվճուտիյէթինի գապուլ էթտիքսէն մա'տէ՝ Հագգ թաալա հազրէթլէրինին պու մատտի ալէմի 'ալի վէ բուհանի պիր մագսէտ իչիւն իտարէ էթմէքտէ պուլունտուղընուտա իգրար վէ իսրար էտէր:

Պինաէն ալէյհ, էյէր էվօլիւսիօն, մատտի էօմրտէ օլսուն մանէվիտէ օլսուն, մուգատտէրի իլահինին փար-

մաղընը ըէտտ էտէեօր իսէ՝ իթիգատաթը տինիյէմիղէ մուղպիր տիր, չիւնքի, եա պիր Ալիմ գուլթըէթին մէվ- ճուտիյէթինի պիւ քիւլլիյէ ինքեար էթմէլի, վէ եախօտ մաղիտէ, հազըրտա վէ միւսթագպէլտէ օնուն ամէլինի վէ թէէսսիրինի գապուլ էթմէլի տիր:

Տէմէք օլուր քի, էվօլիւսիօն տէնիլէն գըեաս՝ պիղ զաթ մէպատիի էսասիյէսինտէն տինի Մէսիհիյէ մու- խալիֆ կէլիեօր:

Թէֆէրլիսաթընա կէլինտիքտէ, զիրուհուն վէ զի- րուհուն զէյրիսինին վէ ինսան իլէ հայվանաթըն մու- գայէսէսի կիպի գաղիյէլէրինին տախի իթիրազտան սա- լիմ օլմանեաճաղը պէսիհի տիր:

Մէյմուն վէ այը միսիլլու հայվանաթը իլք պապա- միզ տըր տէհու պիղէ ինանտըրան պիր գըեասը խրիս- թիեանլըգ թա՛լիմաթընա նասըլ թաթրիգ էտէլիմ:

Էվօլիւսիօն՝ լուհու թանըմազ, օնու պէյնին ամէ- լիեաթընտան իպարէթ սաֆի պիր էֆքեար 'ատտ է- տէր, վէ Սոկրատլարը, Միլթոնլարը վէ Հիւկօլարը մէ- շէլէրին հայվանլարընտան թէսէլսիւլ էթտիրիւր, հալ պու քի, խրիսթիեանլըգ՝ պասիթ պիր լուհ իգրար վէ ինսանը թէրֆի՝ իչիւն գավվայը իլահիյէյէ միւրաճաաթ էյլէր, էօյլէ իսէ միւթապագաթ նօգթալտըր նէրէտէ տիր:

Փագաթ, պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր, էվօլիւսիօն թա՛լիմաթընըն պա՛ազը նօգթալարը վար տըր քի, պիր տէրէճէ գապուլ օլունապիլիր տէ, մէսէլա էյէր, էվօ- լիւսիօն տէյէրէք, մախլուգաթըն էնվա՛ընըն թէֆրիգ վէ թագսիմէրինի թէգիւիտ էտէն պիր թագըմ գավա- յիտի էսասիյէ տնլամալը իսէ՝ պու թահաիտ տայիւէ- սինտէ՝ գարինի ագլ օլապիլիր:

Թէճէսսիւսաթ կէօսթէրիւօր քի, ֆիլ վազի՝ էսքի վազըթլարա կիթտիքճէ հայվանաթ վէ նէպաթաթ էն-վաճնտա իխթիլաֆ աղալմագտա, եանի կիւն պէ կիւն եէնի եէնի նէվէր վէ ճինսլէր մէյտանէ կէլմէքտէ տիր: Պու նօգթատան նազար գըլընտըգտա: Տարուին՝ զայէթ տազիգ վէ ֆէթին պիր ալիմ տիր, վէ քէնտիսի՝ իխթիլաֆը էնվա՝ վիճուտա կէթիլէն խայլիճէ ֆաիլ մէպտէլէր խէշֆ էտէպիլմիշ տիր: Վէ լաքին Տարուին ֆէյլէսօֆ տէյիլ տիր:

Պինապէրին, մէպատիի անիֆիյէ թաթպիգէն Ալէմ ու ձիհանըն ալամաթընը վէ հաթթա ագլը ինսանիյի էյզահ վէ թէֆսիր գըմնընտա Տարուինին էյլէտիյի իճ-թիհապ՝ պէյհոտէ իտի, զիրա, հիյ պիր Թարաւճսան միւֆէմնէյ պիր էվօլիսիօն էսէրի պուշմագ գապիշ օշ-մաւըշ սր:

Հաթթա ինկիլ մէշահիրի հիւքէմասընտան պիրի՝ քէմալը ճէսարէթ վէ էմնիյէթ իւզրէ տէմիշ տիր քի «վագաալար հէր նէ գատար թէֆթիշ էտիլիր իսէ՝ ինսանըն տէյիլ քի հալը պէտէվիյէթտէն թէրէֆֆիւ իլ-լա մէմալիքի պէտէվիյէտէ՝ միւթէմէտտին պիր հալտէն թէտէննի էթմիշ օլտուղուտա օլ գատար զահիրէ չըգ-մագտա տըր: Լիսան, մէզհէպ, բիվայէթ վէ սայիրէ՝ միւթթէֆիգէն պու միւթալայը թաատիգ վէ իսպաթ էթմէքտէ տիրլէր:»

Ինսանըն թարիխինի 7000 սէնէտէն էսքի կէօսթէ-րիպ պու էվօլիսիօն գըրեսընը տօլայըտան թաատիգէ մէտարը ազիմ՝ ատտ օլունան էսքի յագմագ Թաշշարը-նըն՝ տէյիլ քի ինսան՝ իլլա թապիլաթ իշի օլտուղու՝ իլմ տիւնհասընտա միւշթէհիր նիշէ զէվաթըն էֆքեա-

ընճա էլեէօլմ մուսատտագ պիր շէյ տիր (*):

Էվօլյուսիօն թարաֆտարլարը էլինտէ 'ազիմ գուվ-վէթ օլաճագ պիր սօն իւմիւտ վար իսէ, օ տա ռիւշթէ ի իրթիպաթ (missing-link) տէտիքլէրի հայվան իլէ ին-սան արասընտա պիր մէվդի թութան հայվանաթ է-սէրի պուլապիլմէքտէ տիր:

Էվօլյուսիօն, էյէր քիւրրէնին տէրունինտէն վէ տաղ-լարըն ալթընտան ինտան իլէ ասի հայվան մախլութու-օլան պիր թէք թէհաճճիւր էսէրի պուլապիլմէ՝ պէքի պիր ֆիւթուհաթ քէսպ էտէպիլիր:

Իւշ սէնէ էվվէլ ճալա սէմթլէրինտէ պուլունուպ Բրաո նամը իլէ միւսէմմա գըզճըղազ՝ ինտան իլէ հայ-վան արասընտա պիր նէվ՝ մուխլուգուն եախօտ մէ՝ մուլ-օլունան ըիւշթէի իրթիպաթըն վար օլտուղունա պիր իսպաթ տըր զանն էտիլիշ վէ էվօլյուսիօն թարաֆտար-լարընա պիր ազ գուվվէթ վէրիլիշ իսէ տէ՝ նէ չարէքի Բրաօնուն վալիտէյինտէ՝ քէնալինտէ մէվճուտ խասսի-յէթլէր հիշ կէօրիլմէտիյինտէն իւմիւտլէր պօշա չըգմըշ տըր:

Մէպհէս իւլ հահաթ իլմի (Biology) գապուլ էտէր քի, պիր թօխում մուայէն պիր միւտտէթ զարֆընտա պիր գաշ տէրէճէլէրտէն կէչիպ՝ ապէն կէլիշ օլտու-ղու մախլուգա եթիշէնէ գատար մատտէթէն նէչվ ու նիւմա պուլուր, ֆագաթ պու ամէլիեաթըն նէթիճէսի օլարագ հէր պիր նէվ՝ տախի քէնտի ճինսիյէթինի հըֆզ էտէր:

Պու քէյֆիյէթտէն՝ քեաֆֆէի Ալէմ ու ճիհանըն տախի պիւթիւն միւսթէլիֆ միւնտէրիճաթը իլէ զիրուհ

(*) A Critical Examination of the Flints from Brixham cavern.

N. Whitley.

վէ զերուհըն զէյրիսի իլէ, հայվանը վէ նէպատաթը իլէ, մատտէսի վէ ըուհու իլէ այնի ուսուլտա, եանի էվօլիսիօն իլէ նէշվ ու նիւմա պուլտուղունու իսթին-թաճ էյլէմէք՝ մանթըդա միւթապըգ կէլէմէզ:

Տարուինն կէօսթէրտիյի Թապիի ինթիխապ վէ իիւ-Թիէար մէյլի, վէ ենսէպ օյանըն պագասը քէյֆիյէթ-լէրինն (*) պիր տէրէճէյէ գատար թէէսսիրի վար տըր, ամմա ձիհանըն, վէ եախօտ սառէճէ քիւրրէմիզին պի-լէ հաեաթընը պու ուսուլա համլ էթմէք՝ էսաստան վէ հագիգաթտան պիւսպիւթին մահրում տըր, վէ պու սուրէթլէ էվօլիսիօն թառավվուրունու եախօտ գըեա-սընը խրիսթիեան տինի իլէ իթիլաֆտա վէ հիւնիւ իմպիզաճտա թութմագ միւրատը՝ վահի պիր խաեալ տըր:

Իսթար. — Զաննըմըգճա, ասըմըգտա՝ տինտար վէ խը-րիսթիեան թանըմըջ օլան պաաղը միւթէպէր ալիմէր տա-խի՝ մէգքիւր էվօլիսիօն թասավվուրունու գապուլ էտէրլէր Պու թագըմտան օլանլարըն էֆքեարընը տա գալէմէ ալըպ խտարէմիզէ կէօնթէրէն պիր գաթ պուլունուր իսէ՝ պէնտինի տէրճ էթմէյէ հազըրըզ:

Մեհսոր

ԿՐՕՆԱԿԱՆ

ԿՆՔԱՀԱՅՐ ԵԱԽՕՏ ԿՆՔԱՊԱՍ

Ս. Եկեղեցիմիզին եէտի խորհուրդլարընտան պիրին-ճիսի մկրտութիւն եա՛նի վաֆթիզ տիր:

Եէնի աօղմուշ պիր չօճուլուն վաֆթիզ օլտուղու վա-գըթ՝ օնուն թարաֆընտան՝ մկրտութիւն թագըրիլէրինէ

(*) «Natural Selection», «Survival of the fittest.»

էմին գաւազաւորը վա՛տ էլէմէք վէ սօնրա ըուհանի պիր քէտէր կիպի ծնա տիգգաթ վէ նէղարէթ էթմէք իւզրէ պիր վէքիլ թա՛յին օլունուր վէ պու վէքիլ կն-
ֆահաւյր եախօտ կնֆաւաւ թէսիլէ էտիլի:

Կնքահայրը գ խըզմէթինին իճրասը նօգատօրնա նա-
զար գըլտըլըմըլտա՝ չօգ տէֆա Ս. Եկեղեցի գաիտէ-
սինէ վէ հաթթա քէնտի ագըլմըզա մուխալիֆ կէլէն
հալլէր կէօրիւմէքտէ տիր քի էն պէլիլէրինի պուրա-
տա զիքր էտէճէյիզ:

1. Պաազէն 7-8 եաշնտա չօճուզարա պու միւ-
պարէք խըզմէթ իհալէ էտիլմէքտէ վէ սույի իսթի՛-
մալ օլունմագտա տըր:

2. Կնքահայրըլըն էքսէրիսի շու խըզմէթին մագ-
սէյլէնի վէ իճապընը հիշ պիլմէմէքտէ տիրլէր:

3. Կնքահայրըլըն էքսէրիսի, քէզալիք՝ սէյլէնէ-
ճէք թագըրլէրտէն վէ տուալարտան պիր լուղէթ պիլէ
պիլմէտիքտէն վէ էյրէնմէտիքտէն մա՛տէ Ս. Եկեղե-
ցիէ վէ խըզմէթլէրինէ լայըգ թավը ու հարէքէթտէն
տախի պիլսապէր պուլունմագտա վէ սէյլէնէճէք շէյ-
լէրին նըսֆընը ժամկոչ վէ նըսֆընը տախի քահանայ
սէյլէմէյէ մէճպուր օլմագտա տըր:

Պու կիպի միւնասիպէթսիլիքտէն զուհուրա կէլէ-
ճէք մէ՛տուլիլէթտէն արի օլմագ իչիւն՝ էվլէլա, կնքա-
հայրըն սինի միւնասիպ եա՛նի հիշ օլմագ իսէ 16 եա-
շնտա օլմասը վէ խըզմէթինին ըուհունու ֆէհմէթմէսի
լազըմ՝ տըր, սանիէն, քահանայ իլէ պէրապէր «Հրաժա-
րիմք» տուասընը սէյլէնիպ պու տուա իլէ միւվէքքիլի
պուլունան չօճուգ նամընա էթտիլի վա՛տըլըն ֆիքրինի
անլամասը վաճիպ տիր:

Քահանայ՝ վաֆթիլ վազթընտա կնքահայրա խիթա-

պէն իւշ տէֆա «Երախայս զի՛նչ խնդրէ» եանի «պու մա՛-սումնէ՞ տիլէյօր» տէեու սիւալ էտէր, Կնքահայր տախի ճէվապէն՝ «Հաւատք, յոյս, սէր եւ մկրտութիւն, մկրտիլ եւ արդարանալ, մաքրիլ ի մեղաց, ազատիլ ի դիւալ եւ ծառայել Աստուծոյ» եա՛նի «իման, իւմիւտ, մուհապպէթ վէ վաֆթիզ, վաֆթիզ օլուպ փաքլանմադ, կիւնահլարտան թէմիզլէնմէք, ճինլէրտէն գուրթուլմազ վէ Սլլահա խըզմէթ էթմէք» տիլէեօր տէեու ճէվապ վէրմէլի տիր:

Իշթէ պոււնլարը պիր կնքահայր ազ չօգ անլար իտէ, նէ՛ վէ նա՛սըլ պիր խըզմէթ էթմէքտէ օլտուզունու ֆարգ էտէրէք, չօծուք պէօլիւլիւպ քէմալէ էրէնէ գատէր՝ վազիֆէսի իզթիզասընճա թէրպիլէսինէ վէ թէհզիպի ախլազընա տիգգաթ էտէր, պիլ՛աքս չու վազիֆէնին ասըլ մազսէտինի պիլմէյէն՝ պէլէշ համմալըգտան մա՛ատա պիր իշ թութ մուշ օլմազ:

ՂԱՐԱՅԻՊ Ի ԹԱՐԻԽԻՑԷ

ԹԻԻՅԼԻԻ ՊԻՐԳԸԶ

Ասլը Հինտի-Չին մէմալիքինտէ քեային Լասո էեալէթինաէն օլուպ իւշ սէնէ մուգատտէմ Լօնտրանըն հայվանաթ պաղչէսինտէ էնզարը ամմէյէ վա՛զ օլունան Քըրաօ նամընտա 7 եաշընտա թիւլիւ գըզըն հիքեայէսինի պիլ միւնասէպէ պուրատա տէրճ էտէրիզ:

Մէղբիւր գըզճազըզըն վիճուտի սէրթ, փարլազ վէ սիեոհ գըլ իլէ մուհաթ օլուպ չօգ խասսիլէթլէրի տախի մէյմունընքինէ միւշապիհ, եիւզիւ ուզուն վէ Չիմքանզի

տէնիլէն մէյմուն կիպի տուտագլարը տիշարը ուզամըշ իտի:

Բրաօնուն թահրիգ օլունտուգտա չէհրէսինտէ էյրի պիւյրիւ հիյէեթ կէօսթէրմէսի վէ այաղը իլէ էն ուֆա-
ճըգ նէսնէլէրի թութապիլմէսի փէք թօհաֆ տըր:

Բիւշիւճէք Բրաօտա կէօրիւնէն նիշանէլէրտէն պա'-
ղըլար զանն էթտիլէր քի ուզուն միւտտէթտէն պէրու
պօշընա արանըլմագտա օլան ինսան իլէ մէյմուն արա-
սընտաքի հայվան պուլունտու, ֆագաթ, հաղիգաթը
հալ էօյլէ տէյիլ տիր:

Մէպայիսի նէվ'ի պէշէր էրպապընտան ինկիլթերրալը
Մր. Բին նամալիմ' պու աճայիպ մախլուգու քէշֆ էթմիշ
վէ ինսան ճինսինտէն պուլունտուղունու սէօյլէմիշ տիր:

Բրաօ ինսան կիպի թէլէֆֆիւղէթտիքտէն վէ հաթթա
պիր գաշ ինկիլճէ լուղէթլէր տախի թէքէլլիմ էտէ-
պիլտիքտէն մա'տէ էօյլէ պէլլի իշարէթլէրէ մալիք տիր.քի
ինսան ճինսինտէն օլտուղունա ասլա շիւպհէ գալմաեօր:

Փէզալիք Մր. Պօք նամ սէյեհաճըն չէքմիշ օլտուղու
ֆօթօղրաֆ սուրէթլէրէ նազարէն Բրաօնըն սնասը վէ
պապասը տա թիւյլիւ իմիշլէր:

Պու վագաալարա նազարէն Մր. Բին՝ Սիամ իլէ Ան-
նամ մէմլէքէթլէրի արասընտա օլան պալատէ մէզըլիւր
Լաօս էեալէթինտէ տախի Եէզօ, Սաղալ վէ Բիւրիւ ա-
տալարընտաքի Այնօս նամ գապիլէյէ միւշապիհ թիւյլիւ
պիր գապիլէ վար տըր տէեու ագտէմճէ էթմիշ օլտու-
ղու գըեասը իսպաթա չըգըշմագտա տըր:

Հ. Ս.

ԹԵՐՊԻՅԵ ՎԵՆԵՉԱՔԵԹ

ՍՈՒՖՐԱԵԱ ՏԱՅԻՐ

Թաամա տավէթ՝ պիր իքի կիւն էվվէլ օլմալը, վէ պիր քիմնէ քէնտիսինտէն պէօյիւկիւնիւ տավէթ իչիւն պիղզաթ կիթմէլի տիր:

Պիր պիրինի սէվմէյէն իքի քիմնէլէրի պիր թաամա տավէթ էթմէք միւնասիպէթսիղ շէյ տիր:

Սուֆրա իւզէրինտէ, օրատա օթ ուրանլարտան պիրինէ աղըր կէլէճէք պիր սէօղ աչըլըրսա՝ էվ սահիպի տիգ-դաթլը օլուպ հեման պաշգա լագըրտը պուլմալը տըր:

Սուֆրասեա կիտէր իքէն նէ աճէլէ էթմէլի, նէ տէ կէճէ գալըպ հեր քէսի պէքլէթմէլի:

Էթի վէ էքմէյի էվվէլա փարչա փարչա տօղլայուպ հազըրլամամալը, հեր փարչայը այըր այըր քէսիպ էքլ էթմէլի տիր:

Սուֆրատա խըզմէթ էտէն քիմնէ թապտգլարըն վէ դաչըղլարըն սէսինի չօդ չըգարթմամալը, էթի քէսիպ տօղլամագ պիլմէլի վէ էթրաֆընա թաամըն սույունու տէօքմէմէլի տիր:

Էքմէք թիւքէնտիքտէ պիղզաթ ալմայուպ խըզմէթ-ճիտէն իսթէմէլի տիր:

Վալիտէլէր՝ չօճուղլարըն սուֆրատա դարկաշալըգ էթմէմէսինէ, իւսթէրինէ քիրմէմէլէրինէ, բարմագլա-րընը աղըղլարընա կէօթիւրմէմէլէրինէ, վէ ֆիլան թա՝ամը իսթէրիմ տէմէմէլէրինէ տիգդաթլը պուլունմա-լարը տըրլար:

Փէչիլի՛րի եարը պիւքիւլիւ օլարագ տիղիւզէրինէ աչ-մալը տըր:

Չաթալը (ֆիրթիքէյի) արդասը իւթիւնէ պրագ-
մալը տըր:

Թաղտիմ օլունան թաամը" ալմամ տէյերէք իսրար
էթմէք թէրպիյէսիզլիք օլտուղու կիպի՝ գարնը տօյմուշ
օլան ատէմէ զօր իլէ թաամ իքրամէթմէք տախի ապէս
չէյ տիր:

Սուֆրատան գալգմագ իչիւն էվ սահիպինին իշարէ-
թինէ պէքլէմէլի տիր:

Միւսաֆիր՝ էվ սահիպի կիպի փէշկիրլէրի պիւքմէյէ
զահմէթ չէքմէյիպ՝ իրի իւշ գաթլաեարագ. թապաղըն
եանընա պըրագմալը տըր:

Միւսաֆիր հուզուրունտա իըզմէթ ճիյէ թաղիր էթ-
մէք՝ թէրպիյէյէ գարչը տըր:

Իզզէթի իքրամը կէօրիւպ կիթտիրտէն սօնրա էօ-
թէտէ պէրիտէ տալէթի գուսուրլու կէօթէրմէք տախի
ալ թէրպիյէսիզլիք տէյիլ տիր:

ԷՐՄԵՆԻՃԵՏԷՆ ԹԷՐՃԵՄԷ

Ի Ճ Ա Տ Ա Թ

Ահըպպամըզտան Չիննօղեան Մանասէ էֆէնտի թարա-
ֆընտան Գայսերիտէ քեային կիրին շիւպպանը ղուրէսլասը
ճէմիյէթինէ պիր նիւսիսէ Մենսոր իհտա օլունտուղու մա՛էլ-
մէմուռնիյէ իլան էտէրիզ:

— . Մենսորուն Յինճի նիւմէրօսունտա միւտէրիճ Աղօթա-
գիրֆի թա՛պ էթտիրմէք խուսուսընտա օլան ալէնի թէքլի-
ֆիմիզ միլէթփէրվէր պիր զաթ թարաֆընտան հիւսնի գա-
պուլլիյէթ պուլմուշ օլուպ՝ ֆէվզէլա՛տէ պիր մանի՝ զուհուր
էթմէտիյի հալտէ ինշալլահ անգարիպ մէզքիւր Աղօթագիրֆին
թապ ու թէմսիլինէ քէսպի մուվաֆֆազիյէթ էտիլէճէք տիր-

— . Հասըլ էտէճէյի ճիւղի քիւլլի մէնֆաաթըյլա Մէք-թէպիմիզի միւսթիֆիտ գըլմագ իսթէյէն զաթլար, էսքի եէնի՝ գուլլանըլմըլ փօսթա փուլլարընը, կէրէք տօղրուտան տօղրու վէ կէրէք Մենսորուհուզ վէքիլլէրի մա'րիֆէթիլէ թարաֆըմըզա կէօնտէրիլէրսէ պիզի միւթէչէքքիւր գըլա-ճագլարը փէչինէն արզ օլունուր :

— . Մէճուհամըզը գապուլ էտիպ էթմէտիքլէրինի հալա պիլտիրմէմիշ օլան էֆէնտիլէրէ ըճճէ էտէրիզ քի, քեար վէ զարարը պիւր մէքթէպէ այիա պուլունտուղունու զիքը էտէ-րէք, ես ապօնէ պէտէլինին իրսալինէ, վէ եախօտ չիմտիլէ գատար թարաֆլարընա մէրսուլ նիւսիլէլէրին 'իատէսինէ լութֆէն հիմէթ պուհուրսունլար :

ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ՀԱՅՈՑ

ՇԻՒԳՐԱՆԸ ԱԶԻՄ

Սիւպեանը միլլէթի մէճճանէն թա'լիմ վէ իլմու մէարիֆի միւքիմիզտէ թա'միմ մագսէտի խայր մէրսէտի իլէ միւէսսէս վէ Արարատեան, Դպրոցասիրաց — Արեւելեան վէ Կիլիկեան նամլարը իլէ միւսէմմա իւշ չիւքէթլէրին՝ ալթը սէնէ մուգատտէմ վազի իթթիհատընտան թէչէքքիւլ էսէն մէզ-քիւր չիւքէթի ալիլէնին՝ ճիհաթը միւլթէլիֆէտէ իտարէ էթտիլի 25ի միւթէճավուզ մէքթէսլէր վասթասիլէ էվլատը վաթան ուղրունա իպրազ էյլէտիլի խըտէմաթը միւսթահսէնէ պատիլի իպթիհաճ վէ իսթիհսանըմըզ օլմագտա իքէն՝ էօթէ-աէն պէրու վարդանեան մէքթէպիմիզ հագգընտա իզար պու-

եռմագտա օլտուղու հիւսնիւ թէվէճճիւհ տախի հիսսիեա-
թը տէրունիյէմիզի շիրքէթի մէգքիւրէ հազգընտա տէրէճէ
ղըլեանէ կէթիրմէքտէ տիր:

Միացեալ ընկերութիւն թարաֆընտան Մէքթէպիմիզին
միւթէլագգը պուլունտուղու թէվէճճիւհաթ ճիւմէսինտէն
օլմագ իւզրէ՝ պունտան էվվէլ իքի տէֆա քիւլլիյէթլու քի-
թասլար իանէ գըլընտըղը կիպի, պու սէնէ տախի թէվգիի
միւքեաֆաթ միւնասիպէթիյլէ խայլիճէ քիւթիւպ ու ըրսայիլ
իրսալինէ՝ վէ պիրէր գըթա ալթուն խաչ միտալը իլէ իթ-
մամը միւտտէթ էտէն ալթը նէֆէր թալէպէկեանըն սուրէ-
թի մախսուսէտէ թալթիֆինէ՝ հիմմէթ պուլլուլտուղունտան
տօլայը, կէրէք պիւթիւն չէհրիմիզ էրմէնիլէրի վէ կէրէք
Մէքթէպիմիզիտարէսի նամընա՝ Շիրքէթի մէպհուսէնին քեաֆ-
ֆէի էֆրատը վէ խուսուսա Պատ. Տնօրէն Ժողով հիյէթի
ա՛ագաթը էֆէնտիլէրէ ֆէրայիզի մուգատտէսէտէն պիլտիկի-
միզ թէչէքքիւրի ազիմին արղ ու իֆատէսիլլէ՝ վէ զուհուրա
կէլէն պու իլթիֆաթ վէ թէչվիզաթտան նաչի տայիմ իւլ
էվգաթ միննէթտար գալաճաղըմըզըն պէեանիլլէ՝ վայէտարը
իֆթիխար օլուրուզ:

Ն Ո Ր

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Դ ՊԵՏՍ ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՅ

Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Սրբազրեալ եւ ճոխացեալ

ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵԱՅ

Գ. Ասլանեան

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

Առամեան

Քաջ երկրաչափ եւ աշխարհագէտ Գէորգ Էֆ. Ասլանեանի սոյն կարեւոր դասագիրքն, որ այնքան մեծ ընդունելութիւն գտաւ ամէն ազգային վարժարաններէ, այս անգամ երկրորդ տպագրութեամբ կ'ընծայի ի լոյս:

Սոյն երկրորդ տպագրութիւնն առաջնոյն վրայ ունի մեծ առաւելութիւններ: Ոչ միայն կը պարունակէ զանազան պատկերներ, այլ եւ բազում պատմական եւ աշխարհագրական, բնական եւ քաղաքական գիտելեօք ճոխացեալ է, այնպէս որ սոյն դասագրքի օգտակարութիւնն մեծապէս յաւելցած է առանց կարեւոր փոփոխութիւն մ'ըլլալու գնոյն վրայ:

Ասլանեան աշխարհագրութեան սոյն երկրորդ տիպին մի այլ յոյժ կարեւոր տարբերութիւն կը կայանայ յայնմ զի մասնաւոր խնամով խօսուած է անդ թուրքիոյ քաղաքական աշխարհագրութեան վրայ, որոյ մասին հեղինակն կ'աւանդէ լիովին ու մանրամասն ծանօթութիւններ, մեծաւ մասամբ արդիւնք իւր մասնագիտութեան եւ մեր երկրի այլ եւ այլ կողմերն իւր ըրած երկար ուղեւորութեանց:

Գիւն Յ դահեկան

Կեդրոնատեղին է Պաշտատեան Գրատունը

ԲՆԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՏՈՐ Ա.

ԿԵՆԴԱՆԱՅԻՆ ՀԻՒՍՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ե Ի

ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ՈՒ ԲՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵԱՅ Ն. ՏԱՂԱԽԱՐԵԱՆ

Այս գործն՝ իբր գիտական մեծ աշխատասիրութիւն՝ իւր տեսակին մէջ կրնայ առաջին համարուիլ ի Հայս, կուսուցանէ ինչ որ հարկ է գիտնալ մարդու մը իւր մարմնոյն նըկատմամբ:

Պատրաստուած է իբր դասագիրք Ազգ. երկրորդական վարժարանաց. առ այս արդէն Ուսմ. խորհուրդն ի ձեռն մասնադիտաց զայն քննելով յանձնարարած է նորա գործածութիւն: Այս գիրքն կրնայ ծառայել նաեւ իբր առաջնորդ մասնադիտական եւ նա մանաւանդ բժշկական վարժարանի ուսանողաց, մասնաւորաց առանձինն ուսման առաջնորդ ալ կրնայ լինիլ, վերջապէս այս գեղեցիկ երկն ամէն գիտասէր անձանց գրատան մէջ կարժէ որ գլխաւոր տեղ մը բռնէ:

Այո ընտիր գործն մաքուր աշխարհաբարով մը գրուած է, բացատրութիւններն խիստ պայծառ ու յստակ են, բառերն մեծ խնամք յօրինուած ու բարդուած, ունի նաեւ իւր վերջն բառգրքոյկ մը՝ որ իւր մէջ գտնուած Հայերէն բառերուն ֆուանսերէն նշանակութիւնն կուտայ:

Այս գիրքն չուրջ 400 մեծատիւ երեսներէ կը բաղկանայ, տպագրութիւնն խիստ մաքուր է, 226 գեղեցիկ նուրբ պատկերներով զարդարուած, որոց մասին հեղինակն որ եւ է զոհողութիւն չէ խնայած եւ որք կարի իմն կը գիւրացնեն ուսումն:

Գինն է 40 զրշ.